

KRĀSLAVA

Krāslavā 16. gs. atradās neliels katoļu koka dievnams. Šī koka baznīciņa skaitījās Indricas filiāle. Indricas draudzes sākumi meklējami jau 15. gs. Arī šis Krāslavas dievnams celts pirms reformācijas. 1636. g. Krāslava pāriet Ludingshauzenu-Volfu dzimtai. Šīs vecās baznīciņas vietā jezuīts Juris de Ludingshauzens-Volfs 1676. g. uzcēla katoļu draudzei lielu koka dievnamu krusta formā. Šo baznīcu viņš nodeva jezuītiem, kas apkalpoja Krāslavas draudzi. Šīs pirmās koka baznīcas mūžs ir bijis 145 gadi. Ar jaunās koka baznīcas uzcelšanu 1676. g. Krāslavas draudze uzsāk savu darbību. Jesuītu annālēs lasām, ka 1677. gadā Krāslavā darbojās tēvs Pataki. Domā, ka jezuītu misiju Krāslavā dibinājis Juris Volfs, kas kļuva par jezuītu 1676. gadā. Viņam piederēja īpašumi arī Kombuļos. G. Man-teifels apgalvo, ka jezuītu misija darbojusies Krāslavā no 1680. līdz 1755. g. 1729. gadā Krāslava pāriet Plāteru dzimtas rokās. Arī Plāters atbalsta jezuītus, un šo misiju sauc par «misio Plateriana». Viņi Krāslavā jau uztur 2 misionārus. Sevišķi izceļas tēvs Dembrevskis, kas kā misionārs Krāslavā pavada pāri 20 gadiem. 1756. g. Krāslavas misija tika pārcelta uz Indricu, jo Konstantins Ludvigs Plāters Krāslavā uzbūvējis mūra baznīcu un garīgo semināru un to nodeva lazaristu kongregācijai. Tēvs Blazijs Pataki nomira Krāslavā 1693. g. Pēc Dr.

*Latvijas Romas-katoļu baznīcas
R, 1995.*

Kleijntjensa ziņām, jezuītu misija Krāslavā ir pastāvējusi no 1676. g. līdz 1756. g. un tā bija atkarīga no Daugavpils rezidences. Visu jezuītu darbības laiku Krāslavā pastāvēja koka baznīca, kas bija plaša, ar krustveidīgu plānu. Šī koka baznīca tikusi pārcelta uz Kombuļiem. Šīs otrās koka baznīcas mūžs Krāslavā ir bijis 85 gadi. No 1755. g. līdz 1767. g. K. L. Plāters uzcēla Krāslavā tagadējo mūra baznīcu, ko bija domāts pārvērst par bīskapa katedrāli, jo par to jau bija saņemta pāvesta bulla no Romas, kurā par bīskapa rezidenci paredzēta Krāslava. Politiskie apstākļi neļāva to izvest dzīvē. Turpat pie baznīcas uzcēla lielu mūra ēku, kurā 1757. g. mūki-misionāri atvēra garīgo semināru. Baznīca celta renesanses stilā ar baroka piejaukumu. To konsekrē 1777. g. 27. augustā Mogiļovas bīskaps Sesčeņcevičs sv. Ludviga godam. Baznīcas būves plānu gatavoja itālietis Parocco. Pēc arhitekta pirmā plāna baznīcai bija jābūt 2 torņiem. Sakarā ar 1772. g. politiskajiem notikumiem torņi netika uzcelti. Tāpat bez apmetuma palika priekšējā siena līdz 1830. g. Itāļu mākslinieks Gastoldi baznīcas iekšējās sienas pārklāja ar gleznām-freskām. Laika un klimata dēļ šie zīmējumi sāka pazust. Nezināms balsinātājs tās visas pārklājis ar krāsu. Domā, ka tas bijis prāvests Jaloveckis. Kad 1936. gadā notika baznīcas restaurācija, tad vietām vēl varēja redzēt šo bijušo fresku atliekas. Baznīca ir ķieģeļu celtnē, 42 m gara, 26 m plata un 22 m augsta. Liels presbiterijs ar ozolkoka krēsliem, kas bija domāts katedrāles kanoniķu kapitulam. Presbiterijā ir 4 kolonnas, kas novietotas lielā altāra abās pusēs. Lielajā altārī ir sv. Ludviga glezna, ko gleznoja lielā mākslinieka Jāņa Mateiko vadībā viņa mācekļi. Tā ir 3 asis gara un 1,5 asis plata. Šī glezna iegādāta prāv. Jaloveckā laikā un aizvieta freskas gleznojumu uz sienas. Baznīcā vēl ir šādi altāri: 1) Vissv. Trīsvienības, 2) Jēzus Sirds, 3) Sv. Krusta, 4) Jaunavas Marijas, 5) sv. Jāzepa, 6) sv. Vincenta, 7) sv. Antona, 8) sv. Roha, 9) sv. Jura, 10) sv. Staņislava. Baznīcā trīs navas. Vidējā nava balstās uz pilāriem un skaisti renesanses pilastriem. Sānu navās pilastri ir novietoti pa diviem blakus, kas ir atbilstoši pilāriem, un uz tiem balstās arkas. Baznīcas griesti mūra velvē. Ir lielas kora telpas. Nav ērģeļu, jo tās sadega Otrajā pasaules karā (1941. g.). Zem baznīcas ir pagrabī ar muižturu Plāteru kapiem. Pie baznīcas vārtiem sv. Roha tēls. Kad Daugavpils jezuītu kolēģijas ēkas un zemi atpērka valdība cietokšņa būvei, jezuīti 1811. g. savu ģimnāziju pārcēla uz Krāslavu. Tā pastāvēja līdz 1814. g. 1814. gadā Krāslavā atvēra aprinķa skolu, ko uzturēja lazāristu kongregācijas mūki. No 1789. g. līdz 1864. g. Krāslavā bija žēlsirdīgo māsu klosteris, ko ierīkoja Auguste Plātere.

Krāslavas garīgais seminārs. 18. gs. Krāslava bija slavenāka par Daugavpili. Tikai pēc Napoleona novērtējuma, ka stratēģiski svarīgāka ir Daugavpils nekā Krāslava, pēdējā savu ziedu posmu zaudē, dodot priekšroku Daugavpilij. Plāteri gribeja, ka arī bīskapa sēdeklis tiktu pārcelts no Daugavpils uz Krāslavu. Tam mērķim pie baznīcas uzbūvēja lielu namu. Bīskapa sēdeklis netika pārcelts uz Krāslavu un šo namu nodeva garīgā semināra atvēršanai. Līdzekļus garīgajam semināram bija savācis bīskaps Ludingshauzens-Volfs. Smolenskas bīskaps nodeva semināram savu muižu «Plosk», palīdzēja muižniece Oginska un pats pāvests. Viņš sūtīja līdzekļus pieciem Smolenskas diecēzes klerikājiem. Ja no turienes tik daudz kandidātu nebija, tos izlietoja vietējiem kandidātiem. 1757. g. semināru Krāslavā atklāja mūki lazaristi-misionāri. 1789. gadā Livonijas bīskapiju pievienoja Mogiļovas arhibīskapijai. Pirmais metropolīts Sesčeņcevičs nodibināja semināru Minskā. Reizē ar to noņem daļu līdzekļu Krāslavas semināram. Krāslavas semināram palika tikai «fundušs» no 14 220 rubļiem, ar kuru procentiem bija jāuztur 9 audzēkņi un 2 profesori. Neskatoties uz šīm materiālajām grūtībām, seminārā bija 12—20 audzēkņi un 6 pasniedzēji. Profesori dzīvoja kopējā mājā ar mūkiem. Uzturs bija kopējs. Semināram bibliotēkas nebija, bet izlietoja misionāru grāmatas. Viņu bibliotēkā 1815. g. bija ap 1500 sējumu. Šeit mācīja arī latviešu valodu un priesterus sagatavoja vietējām draudzēm. Programma bija saskaņota ar Viļņas semināra noteikumiem. 1842. g. Krāslavas semināram atņēma pēdējos līdzekļus un semināru pievienoja Minskas semināram. Krāslavas garīgais seminārs pastāvēja 85 gadus un sagatavoja 253 priesterus. Pēdējais Krāslavas semināra rektors bija kanoniķis Jāzeps Jaloveckis (miris 1884. g.). Pēc semināra slēgšanas viņš palika Krāslavā kā pasaulīgs garīdznieks un Krāslavas draudzes prāvests. Viņš izremontēja baznīcu un izdeva latviešu valodā veselu rindu lūgšanu grāmatu, sacerēja dziesmas, veicināja latviešu grāmatu izdošanu no jauna. Viņam lieli nopelni svētās vēstures izdošanā. J. Jaloveckā portrets bija Krāslavas baznīcā kreisajā pusē virs konfesionāla. Tagad tas glabājas sakristejā.

Sv. Donāta kapliča. So kapliču cēlusi K. L. Plātera sieva Auguste. Kapliča iesvētīta 1818. g. Sākumā tā bija domāta kā kapu vieta ģimenes piederīgajiem. Vēlāk šī kapliča kļuva par sv. Donāta relikviju atdusas vietu.

Ar pāvesta Pija VI atļauju sv. Donāta kauli un asinis tika izņemtas no sv. Laura katakombām, ieliktas koka lādē un nosūtītas uz Krāslavu 1778. g. 9. septembrī. 1784. g. 14. septem-